

5.4 Komiteja piekrīt, ka būtu jānosaka prasība bankām nekavējoties informēt tiesu ar elektronisku vai citu saziņas līdzekļu starpniecību par to, kā tās ir izpildījušas tiesas rīkojumu.

5.5 Kopienas tiesību aktos nav jānosaka savstarpēji konkurējošu kreditoru prasījumu attiecībā uz vienu un to pašu bankas kontu apmierināšanas kārtība. Komiteja atbalsta valstu tiesību aktu piemērošanu.

5.6 Komiteja uzskata, ka rīkojuma praktiskā izpilde būtu jānosaka ar tās valsts normatīvajiem aktiem, kuras jurisdikcijā

konkrētā lieta atrodas, saskaņā ar attiecīgajiem strīdu izšķiršanas vispārējiem noteikumiem.

5.7 Visbeidzot, Komiteja vēlas īpaši vērst Komisijas uzmanību uz nepieciešamību paredzēt mehānismu ar ierosinātās sistēmas darbību saistīto dokumentu tulkošanai līdzīgi normām attiecībā uz mehānismu, kas paredzēts 2006. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 1896/2006 21. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

Brisele, 2007. gada 26. septembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Reglamentējošās vides vienkāršošanas mehānikas nozarē"

(2008/C 10/03)

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieki Margot WALLSTRÖM kdze un Günter VERHEUGEN kgs 2007. gada 8. janvārī lūdza Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai izstrādāt izpētes atzinumu par tematu "Reglamentējošās vides vienkāršošanas mehānikas nozarē".

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa atzinumu pieņēma 2007. gada 18. jūlijā. Ziņotājs — IOZIA kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 438. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 26. septembrī, ar 138 balsīm par, 2 balsīm pret un 3 atturoties, pieņēma šo atzinumu:

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 Eiropas mašīnbūves rūpniecība ir vadošā rūpniecība, un tā pārstāv Eiropas ekonomikas stratēģiskās intereses. Vairāk nekā 130 000 uzņēmumu 2006. gadā radīja apgrozījumu vairāku simtu miljardu *euro* apjomā, eksportējot trešdaļu no savas produkcijas. Mašīnbūves un elektromehānisko iekārtu rūpniecībā ir nodarbināti vairāk nekā 4 miljoni Eiropas Savienības darba ņēmēju, kuriem ir nozīmīga pievienotā vērtība un augsts zināšanu līmenis.

1.2 Mašīnbūve un elektromehānisko iekārtu rūpniecība lielākā mērā nekā citas nozares var dot ieguldījumu Lisabonas programmas mērķu īstenošanā, pateicoties pastāvīgai apmācībai, pieredzes un paraugprakses apmaiņai, konkurētspējas uzturēšanai visaugstākajā līmenī, spējai iekļūt pasaules tirgos.

1.3 Komiteja atbalsta Komisijas iniciatīvas, kuru mērķis ir pastiprināt nozares konkurētspēju, uzlabot tiesisko pamatprincipu kopumu, pateicoties labākam un efektīvākam regulējumam un ņemot vērā faktu, ka nozari veido desmitiem tūkstošu mazu

un vidēju uzņēmumu. Tiesību aktu labāka izstrāde, vismaz šajā nozarē, nenozīmē tiesību aktu trūkumu, bet gan stabilu un skaidru pamatu un viegli piemērojamus noteikumus, kā arī iespējami zemākus administratīvus izdevumus.

1.4 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu uzticēt tai delikāto uzdevumu, cenšoties panākt maksimālo iespējamo konsensu, noteikt jomas, kurās spēkā esošie Kopienas tiesību akti ir jāvienkāršo atbilstoši tām darbībām, ko likumdošanas struktūras veic tiesību aktu uzlabošanai un vienkāršošanai.

1.5 Komiteja ņem vērā, ka pašlaik tiek izstrādātas dažādas likumdošanas iniciatīvas, kas skar aplūkojamo nozari un ka jāsaņem dažādas ekonomiskās, sociālās un vides intereses. Iekšējā tirgus izveidošana nedrīkst apdraudēt citus Lisabonas programmas mērķu sakarā ļoti nozīmīgus aspektus, piemēram, darba ņēmēju veselība un drošība, patērētāju aizsardzība un vides aizsardzība. Komiteja uzskata, ka ir vajadzīga stratēģija, kas ļautu integrēt un koordinēt dažādas iniciatīvas.

1.6 Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus, kas iekļauti 2007. gada 17. februāra paziņojumā un kuru mērķis ir mainīt jauno pieeju un stiprināt dalībvalstu darbības nozīmi tirgus uzraudzīšanā, jo tās minētam nolūkam ne vienmēr piešķir pietiekamus līdzekļus. Komiteja vēlas to Komisijas struktūrvienību stiprināšanu, kurām uzticēta koordinācija, uzraudzība, dažos gadījumos arī akreditācijas noteikumu pārvaldības, atļauju izsniegšanas iestāžu darbības un to sertifikācijas kvalitātes kontrole. Jāatbalsta "komunikācijas platformas" izveidošana starp tirgus dalībniekiem un dalībvalstīm, kurām ir jārikojas atbilstoši direktīvai un saskaņā ar to un Kopienas politikas jomu mērķiem, pakāpeniski īstenojot tirgus uzraudzības sistēmu un modeļu konvergenci.

1.7 Komiteja aicina standartizācijas darbības ietvaros visiem ieinteresētajiem dalībniekiem dot iespēja iepriekš piedalīties standartu noteikšanā, vairāk atbalstot gan līdzdalību tehniskajās komitejās, īpaši vietējā līmenī, gan palielinot ietekmes novērtējuma nozīmi, pārmērīgi neizmantojot telemātisko konsultēšanu, kas, kaut arī noderīgs instruments, tomēr nevar būt vienīgais konsultēšanās līdzeklis, sevišķi šajā jomā.

1.8 Attiecībā uz "saskaņotu" standartizāciju Komiteja uzskata, ka tai jāklūst pieejamai bez maksas vai par simbolisku samaksu, sevišķi maziem un vidējiem uzņēmumiem, un vērs uzmanību uz atšķirīgu attieksmi pret uzņēmumiem valstīs, kuru valodās ir izdoti standarti (angļu, franču un dažreiz vācu valodā), un pret pārējiem uzņēmumiem, kuriem jāuzņemas dažkārt ievērojami tulkošanas izdevumi.

1.9 Komiteja uzsver, ka ir jānovērš visi nepamatoti administratīvie izdevumi, ievērojami samazinot slogu, kas gulstas uz ražošanas sistēmu.

1.10 Komiteja aicina Komisiju nopietni ņemt vērā prasību veicināt standartizācijas stabilitāti, uzklausat arī tirgus dalībnieku un galveno ieinteresēto personu ierosinājumus. Attiecībā uz tiesisko pamatprincipu kopumu un juridisko pamatu Komiteja iesaka Komisijai pirms tiesību akta izstrādes izvērtēt, vai izvirzītos mērķus nevar sasniegt ar citiem līdzekļiem, piemēram, ar pašregulējumu vai kopregulējumu, ciktāl tiek garantēta maksimāla pārredzamība un visu ieinteresēto pušu līdzdalība, un vienmēr vadīties no normatīvā akta temata un tā satura, izvēloties attiecīgos Līguma pantus par tā juridisko pamatu.

1.11 Komiteja aicina novērst tehniskos šķēršļus iekšējā tirgus īstenošanā. Nepamatoti valstu un vietējie normatīvie akti rada reālu un nepārvaramu šķērslī brīvai preču aprītei.

1.12 Komiteja iesaka pirms turpmāku tiesību aktu pieņemšanas iepriekš veikt atbilstošu, detalizētu ietekmes novērtējumu, ņemot vērā proporcionalitātes pakāpi, kā arī pēc tam veikt stingru uzraudzību, lai izvairītos no zaudējumiem, kas varētu izrādīties postoši nozares uzņēmumu nākotnei.

1.13 Liela nozīme būs Eiropas nozaru sociālajam dialogam, lai noteiktu visas kopīgās iniciatīvas nozares nodarbinātības un konkurētspējas attīstības atbalstam, ievērojot obligātos darba ņēmēju, iedzīvotāju un vides drošības principus. Uzņēmuma sociālās atbildības prakse var atvieglot šo uzņēmumu un ieinteresēto personu pastāvīgo dialogu, lai novērstu neatbilstošu izmantošanu, uzlabotu izpratni un veicinātu tālākizglītību, izveidotu labas attiecības ar attiecīgo reģionu un galapatērētājiem.

2. Komisijas pieprasījuma saturs

2.1 Eiropas Komisija pēc priekšsēdētāja vietnieku WALLSTRÖM dzes un VERHEUGEN kga iniciatīvas lūdza Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai izstrādāt izpētes atzinumu ar mērķi analizēt vienā no rūpniecības nozarēm, tas ir, mehānikas nozarē piemērojamo reglamentējošo noteikumu vispārējo saskaņību, lai noteiktu vienkāršošanas iespējas. Analīzei jāaptver ne tikai īpašie nozares tiesību akti, bet arī reglamentējošo noteikumu kopums, kas attiecas uz mašīnbūves apakšnozari.

2.2 Ņemot vērā ieinteresēto pušu iesaistīšanos vienkāršošanas procesā, sevišķi, ja runa ir par to noteikumu noteikšanu, kuru īstenošana saistīta ar īpašām problēmām, Komisija atzīst, ka Komiteja, pateicoties tās ievērojamajai un plašajai pieredzei un daudzveidīgajam sastāvam, ir ideāli piemērota Eiropas ekonomikas dalībnieku, darba ņēmēju un pilsoniskās sabiedrības viedokļu atspoguļošanai un sintēzei.

2.3 Ņemot vērā Komitejas gūto pieredzi, izstrādājot daudzus atzinumus par tiesību aktu labāku izstrādi un vienkāršošanu (¹), kā arī Eiropas Komisijas un EESK sadarbības protokola 8. pantu, Komisija ir nolēmusi uzticēt Komitejai šo nozīmīgo uzdevumu. Gadījumā, ja Komitejas darbam būs labi rezultāti, Komisija pieļauj iespēju atkārtot šādu pieprasījumu attiecībā uz vairākām citām svarīgām jomām, kas ir Komisijas un pašas Komitejas darba kārtībā par labāku tiesību aktu izstrādi.

2.4 Komisija vēlāk paskaidroja savu viedokli, precizējot, ka tiesību aktu labāka izstrāde nenozīmē to apjoma samazināšanu un ka, gluži pretēji, ir jāsauglabā vismaz tāds pats darba ņēmēju, patērētāju un vides aizsardzības līmenis, lai nodrošinātu tādu normatīvo sistēmu, kas ļauj uzlabot konkurētspēju.

(¹) OV C 24, 31.1.2006., ziņotājs — Retureau kgs, un OV C 309, 16.12.2006., ziņotājs — Cassidy kgs.

3. Vispārējās piezīmes

3.1 Pirmām kārtām jāsaņem, Komiteja ir ļoti ieinteresēta veikt uzdevumu rast līdzsvaru starp dažādām iesaistītajām interesēm, lai pēc tam iesniegtu pastāvošo reglamentējošo noteikumu un tiesisko aktu uzlabošanas un vienkāršošanas priekšlikumu. Komitejas lielākā priekšrocība ir tās spēja ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu, meklējot maksimālo iespējamo konsensu starp pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, kas pārstāv atšķirīgas intereses. Nepārprotama uzticība Kopienas principiem un vērtībām, tās atzinumu kvalitāte, līdzsvars un novatorisms padara Komiteju par nozīmīgu un spēcīgu Kopienas iestāžu partneri. Izaicinājums un stimulants, ko šis Komisijas pieprasījums izvirza visām Komitejas struktūrvienībām, kurām pozitīvi jāizmanto minētā izdevība, var veicināt tikšanās, diskusiju un dialoga nozīmi, kas ar Līgumiem piešķirta organizētai pilsoniskajai sabiedrībai.

3.2 Komitejai piedāvātā iespēja iepriekš norādīt darbību jomas, kurās jāuzlabo reglamentējošie noteikumi, ir jauna pieceļa ES iestāžu sadarbības metodei. Skaidrs, ka katra ieinteresētā puse jau ir paziņojusi Komisijai savas prasības un vēlmes. Ražotāji, lietotāji, darba ņēmēji, patērētāji, standartizācijas iestādes un publiskās iestādes jau ir norādījušas, kā tās vēlētos "uzlabot" esošos reglamentējošos noteikumus. Tomēr līdz šim izmantotās apspriešanās metodes nav ļāvušas izstrādāt detalizētu dažādu prasību pārskatu, radot ieinteresētajām personām iespaidu, ka tās netiek pietiekami uzklautas.

3.3 Komiteja var izstrādāt šādu vienotu pārskatu, gan pateicoties savai daudzveidīgajai un kvalificētajai pieredzei, gan ņemot vērā tās ievērojamo sakaru tīklu, ar kura palīdzību tās locekļi var uzzināt par nozīmīgu pieredzi dažādās jomās. Par šo tematu Komiteja jau ir daļēji paudusi savu viedokli pašiniciatīvās atzinumā "Rūpniecības pārmaiņas mašīnbūves nozarē" (?).

3.4 Komiteja konstatē, ka pašlaik norisinās vai ir pieteiktas dažādas iniciatīvas saistībā ar Kopienas noteikumiem rūpnieciskās ražošanas jomā un, jo sevišķi, mašīnbūves apakšnozarē. Šajās iniciatīvās tiek aplūkotas sarežģītas un atšķirīgas problēmas. Tādēļ šķiet lietderīgi kopīgi apspriest minētās problēmas, lai varētu ņemt vērā dažādās, ar Kopienas regulējumu aizsargātās intereses: brīvu preču apriti, darba ņēmēju veselība un drošība, patērētāju aizsardzība, vides aizsardzība, kā arī Lisabonas stratēģijas mērķus ekonomikas un sociālajā jomā. Minētais regulējums ir balstīts uz dažādiem likumdošanas instrumentiem, un šāda veida pētījums līdz šim vēl nav veikts. Komiteja uzskata, ka ir īstais brīdis vienoti un sistemātiski izskatīt jautājumu kopumā.

(?) OVC 267, 27.10.2005., (ziņotājs — VAN IERSEL kgs).

3.5 Rūpniecisko iekārtu ražošanas un tirdzniecības jomā Kopienas tiesību akti tika izstrādāti pakāpeniski. Kopumā tas ļāva panākt tiesību aktu saskaņošanas līmeni, kas ir ievērojami vienkāršojis uzņēmumu darbības normatīvo vidi, tomēr jāuzsver, ka šis process vēl nav pabeigts.

3.6 Kopienas noteikumus, kas pieņemti, sākot ar 80. gadu otro pusi, aplūkojamajā nozarē var iedalīt divās lielās grupās: pirmā attiecas uz tirgu, otra — uz darba vietām. Efektīvai šo noteikumu piemērošanai ir nepieciešams liels skaits dažādu dalībnieku — standartizācijas un atļauju izsniegšanas iestāžu, projektētāju un ražotāju, importētāju un atbildīgo par tirdzniecību, montētāju un uzstādītāju, publisko uzraudzības un sankciju iestāžu (tajā skaitā muitu un tiesu varas iestāžu), uzņēmēju, darba ņēmēju, arodbiedrību utt. — līdzdarbība. Patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas ir izrādījušas īpašu ieinteresētību par konkrētu un aktīvu iesaistīšanos, kas līdz šim uzskatīta par nepietiekamu. Būtiska ir visu minēto dalībnieku sadarbība, kā arī publisko iestāžu sadarbība valsts un ES līmenī.

3.7 Minēto noteikumu piemērošana nerada lielas grūtības, tomēr, kaut arī kopumā novērtējums ir pozitīvs, nedrīkst aizmirst vairākas konkrētas problēmas.

4. Uzlabota, bet joprojām nepietiekama drošība

4.1 Katru gadu nelaimes gadījumi darba vietā ES ir cēlonis 6 000 līdz 8 000 cilvēku nāvei (no kuriem 40 % ir jaunāki par 35 gadiem) un simtu tūkstošu cilvēku invaliditātei. Daļu no šiem nelaimes gadījumiem izraisa darbarīki, bet dažos gadījumos tas notiek individuālo aizsardzības materiālu efektivitātes trūkuma vai neatbilstošas apmācības dēļ. Aptuveni ceturtdaļa ES darba ņēmēju ir atzinuši, ka viņiem jāizmanto individuālie aizsardzības materiāli, lai aizsargātu savu drošību un veselību. Galvenie fizikālie riska faktori darba vietā ir saistīti, pirmkārt, ar darbarīkiem (troksnis, vibrācija, jonizētais un nejonizētais starojums) vai pakļautību ķīmisku vielu iedarbībai, un, otrkārt, ergonomiskiem aspektiem, kam ir būtiska nozīme veselības aizsardzībā darba vietā un darba drošības jomā. Dažos gadījumos darbarīkiem var būt liela nozīme, kad notiek pakļaušana ķīmisku vielu iedarbībai, bet citos — izšķiroša var būt individuālo aizsardzības materiālu efektivitāte.

4.2 Īpaša uzmanība jāvelta produktiem, kas paredzēti plašam patēriņam nekonkrētā patērētāju grupā, kas noteikti nav informēti par iespējamo risku saistībā ar iegādātajām vai īrētajām iekārtām. Diemžēl daudzi nelaimes gadījumi, kas netiek iekļauti statistikas datos, notiek, patērētājiem neatbilstoši izmantojot iekārtu.

5. Dažkārt sarežģīta dažādu dalībnieku sadarbība

5.1 Jāatzīmē, ka vienota tirgus dalībnieku sadarbība ir pakļauta reālām grūtībām un tā ne labprāt tiek īstenota pilnībā pārredzamā veidā. Privātā sektora dalībniekiem tā saistās ar vēlmi pasargāt sevi no konkurences vai iespējamajām sankcijām, bet publiskā sektora dalībniekiem to izraisa birokrātiskais inertums, kas dažreiz ir ļoti noturīgs. Piemēram, pastāv acīmredzama nepieciešamība pastiprināt ražojošo un izmantojošo uzņēmumu sadarbību vai palielināt pārredzamību attiecībā uz veidu, kā standartizācijas, uzraudzības un atļauju izsniegšanas iestādes un konsultanti, kas nodrošina uzņēmējiem tehnisko palīdzību, izprot “jaunās pieejas” direktīvu galvenās prasības.

5.2 Minētā problēma bija Komisijas uzmanības centrā tās nesenoajā “jaunās pieejas” pārskatīšanas iniciatīvā, kas tika pieteikta 2007. gada 14. februārī ar nosaukumu “Jaunā pasākumu pakete preču brīvai aprītei iekšējā tirgū”. Tas sastāv no priekšlikuma regulai, “ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz ražojumu tirdzniecību” [COM(2007) 37 galīgā redakcija ⁽³⁾] un no priekšlikuma lēmumam “Par ražojumu tirdzniecības vienotu sistēmu” [COM(2007) 53 galīgā redakcija ⁽⁴⁾]. Paketes mērķis ir “nostiprināt tirgus uzraudzības struktūras nolūkā izslēgt nedrošu preci, izņemot to no visa Kopienas tirgus, un cīnīties pret viltojumiem. Preču izmēģinājumos iesaistītās pārbaudes, sertifikācijas un inspekcijas iestādes būs pakļautas stingrākām akreditācijas kontrolēm, lai nodrošinātu kopīgu reglamentējošo noteikumu līmeni gan uzņēmumiem, gan uzraudzības iestādēm.” (Pašlaik ES darbojas aptuveni 1 800 atļauju izsniegšanas iestāžu, tas ir, laboratorijas, inspekcijas un sertifikācijas centri vai privāti uzņēmumi, kuru darbību akreditē valsts pārvalde). Jāatzīmē neparasts fakts, ka starp šīm “neatkarīgajām” iestādēm darbojas tiešas ražojošo uzņēmumu apvienību filiāles, kas var radīt reālu interešu konfliktu. Vienā no dalībvalstīm, piemēram, tikai liftu ražošanas nozarē tika akreditētas vairāk nekā 80 atļauju izsniegšanas iestādes.

5.2.1 Divdesmit divus gadus pēc Padomes 1985. gada 7. maija rezolūcijas pieņemšanas, kas ievieš jaunās pieejas principus, Komisija ierosina aktualizēt un nostiprināt tirgus uzraudzību, padarot arvien uzticamāku CE zīmi. Komiteja uzskata, ka jaunās pieejas metode, kas skar 25 direktīvas, no kurām 21 paredz zīmes piešķiršanas specifiskācijas, bet 4 tās neparedz, ir devusi labus rezultātus, veicinot iekšējā tirgus attīstību, bet vienlaikus tā uzskata, ka ierosinātā pārskatīšana ir lietderīga. Jāpaplašina gan dalībvalstu, gan Komisijas pilnvaras un atbildība, un Komisijai būs jāpalielina darbinieku skaits, lai īstenotu nepār-

⁽³⁾ Atzinums INT/352, ko pašlaik izstrādā (ziņotājs — PEZZINI kgs).

⁽⁴⁾ Atzinums INT/353, *idem* 3.

trauktu tirgus uzraudzības, atļauju izsniegšanas iestāžu akreditācijas procesa un dažos gadījumos arī šo iestāžu darbības uzraudzību. Komisijas pētījumā lielākā daļa nozaru organizāciju atzinīgi izteicās par šādu valsts un attiecīgi Eiropas iestāžu stiprināšanu.

5.3 Komiteja atzinīgi vērtē minēto iniciatīvu, kas ļauj ierobežot patvaļu un atšķirības novērtēšanā, kuras traucē iekšējā tirgus attīstību, turklāt radot nelabvēlīgu situāciju konkurētspējas jomā tiem dalībniekiem, kas ievēro reglamentējošos noteikumus. Konkurences kropļošana, kuru izraisa pavirša uzraudzība, ir liela problēma, kas parāda jaunās pieejas piemērošanas robežas. Turklāt ir svarīgi, lai reglamentējošie noteikumi, sevišķi mazajiem un vidējiem uzņēmumiem būtu vienkārši un skaidri, kā arī tiktu nostiprināta tirgus uzraudzības iestāžu sadarbība gan ES un EEZ teritorijā, gan starptautiskā līmenī. Jāatbalsta “komunikācijas platformas” izveide starp ekonomikas dalībniekiem un dalībvalstīm, kurām ir jārikojas atbilstoši direktīvai un saskaņā ar to un Kopienas politiku jomu mērķiem, pakāpeniski īstenojot tirgus uzraudzības sistēmu un modeļu konvergenci. Šajā darbībā ir svarīgi iesaistīt muitas iestādes.

5.4 ES līmenī būtu lietderīga lielāka visu iesaistīto ģenerāldirektorātu (piemēram, Uzņēmējdarbības (ENTR), Vides (ENV), Nodarbinātības (EMPL), Veselības un patērētāju aizsardzības (SANCO)) sadarbība, lai izveidotu esošo direktīvu izmantošanas pamatnostādnes kuras gan neaizvietotu standartus, bet varētu būt noderīgs instruments, kas ļautu ietaupīt nozīmīgas summas, kas citādi tiktu tērētas par nevajadzīgām konsultācijām.

5.5 Sezonas produkcijas, piemēram, dārza mašīnu, gadījumā ir jāparedz paātrinātas procedūras, lai nezaudētu tirgus iespējas. Šajā nolūkā Komisija ierosina izveidot “starpniecības iestādi”, kurā varētu griezties īpašu un pamatotu prasību gadījumā, tomēr garantējot visu, jo īpaši ar drošību saistīto reglamentējošo noteikumu stingru piemērošanu.

6. Ne vienmēr pamatotas administratīvās saistības

6.1 Vēl viena Komisijas pasludināta prioritāte attiecas uz tādi nevajadzīgi administratīvo saistību samazināšanu, kas negatīvi ietekmē konkurētspēju. Komiteja ar interesi seko Komisijas centieniem šajā jomā, kas ir kļuvuši konkrēti, 2007. gada 24. janvārī pieņemot rīcības programmu, lai līdz 2012. gadam par ceturto daļu samazinātu uzņēmumu administratīvās saistības.

6.2 Komisija varētu palīdzēt praktiski risināt dažas direktīvu piemērošanas problēmas, piemēram, centrāli apkopojot savos dienestos visus paziņojumus, kurus pašlaik paredzēts nosūtīt atsevišķām dalībvalstīm un kas sagādā lielas grūtības, noskaidrojot pareizu adresi. Tas attiecas uz Direktīvu 2000/14/EK par trokšņu emisijām, kas paredz deklarācijas par atbilstību nosūtīšanu vienai dalībvalstij un Komisijai, vai uz Direktīvu 97/68/EK par emisiju no pašpiedziņas iekārtu motoriem, saskaņā ar kuru uzņēmumiem, izmantojot "elastīguma" sistēmu, vajadzētu informēt katras dalībvalsts atbildīgās iestādes par saņemto atzīšanu un ziņot ik pēc sešiem mēnešiem.

6.3 Uzņēmumi saskaras ar daudzām grūtībām, piemērojot praksē direktīvas par darba ņēmēju aizsardzību pret fizikāliem faktoriem. Īpašas problēmas, sevišķi MVU gadījumā, rada Direktīva 2002/44/EK par vibrācijām vai Direktīva 2006/25/EK par riskiem, ko izraisa mākslīgais optiskais starojums. Minētās problēmas varētu parādīties nākamās direktīvas par mākslīgo optisko starojumu piemērošanā. Nepieciešamas praktiskas piemērošanas norādes, pretējā gadījumā minētās direktīvas nerasnīgs mērķus. Protams, ja izrādītos neiespējami tās konkrēti piemērot, būs jāapsver un nekavējoties jāsaņem nepieciešamie grozījumi, lai ļautu uzņēmumiem pildīt ar likumu noteiktās saistības.

6.4 Rūpnieciskās, sevišķi iekārtu ražošanas jomā ir svarīgi ņemt vērā dažādas prasības, kad tiek skarts administratīvo saistību jautājums. Dažādu dalībnieku darbību pārskatāmība ir būtisks elements gan lietotāju fiziskajai drošībai, gan tirgū izveidojušos līgumsaistību juridiskajai drošībai. Tādēļ ir jārod līdzsvaroti risinājumi, lai saglabātu pārredzamību un pārskatāmību, nevajadzīgi nepaliekot administratīvās izmaksas.

7. Standartizācijas nozīme

7.1 Tehniskajai standartizācijai ir svarīga nozīme Kopienas noteikumu darbībā, un tā piešķir konkrētu veidolu tiesību aktos noteiktajām drošības pamatprasībām. Ja tiek ievēroti standarti, var domāt, ka ir nodrošināta atbilstība direktīvām. Akreditētu atļauju izsniegšanas iestāžu veiktā sertifikācija, ja tā ir nepieciešama, ir iespējama tikai, ja ir izveidots tiesiskais pamats.

7.2 Kopumā Eiropas standartizācijas iestādes, pamatojoties uz Komisijas pilnvarojumiem, ir veikušas ļoti lietderīgu darbu. Jebkurā gadījumā ieinteresētajām pusēm vajadzētu vairāk piedalīties standartu izstrādāšanā, kas atvieglo turpmāko salīdzināšanu. Tomēr šobrīd standartu izstrāde joprojām faktiski ir ierobežota dalībnieku loka pārziņā. Lielākajai daļai standartus piemērojošo uzņēmumu nav ne līdzekļu, ne resursu, lai regulāri veiktu šo darbību. Darba ņēmēju un patērētāju līdzdalība ir vēl nenozīmīgāka. Šādā situācijā ir grūti ņemt vērā gūtās pieredzes nozīmi. Daži no standartiem nespēj atrisināt visu uz vietas

konstatēto problēmu kopumu. EESK cer uz lielāku visu ieinteresēto dalībnieku līdzdalību tehniskajās komitejās, īpaši vietējā līmenī, šajā nozarē, kurā faktiskā lēmējvara ir nelielam personu skaitam. Komiteja ar bažām konstatē, ka standartizācijas augošās izmaksas var kavēt konkurētspēju, kā arī mazināt drošību, piemēram, gadījumos, kad iekārtu izmantošana notiek nepiemērotā veidā un neatbilstoši standartiem. Daži Austrumeiropas MVU ir gatavi riskēt vai tendēti uz "interesantu" paņēmieni izmantošanu.

7.3 Komiteja atzinīgi vērtē 2007. gada 15. martā ES standartizācijas rīcības plānā izvirzītās iniciatīvas; saskaņā ar minēto plānu katra dalībvalsts ir aicināta ziņot par īstenošanas gaitu un veiktajiem pasākumiem, lai atbalstītu visu ieinteresēto pušu līdzdalību Eiropas un starptautiskajā standartizācijas procesā. No savas puses Komisijai vajadzētu apkopot izteiktos ierosinājumus un iekļaut tos minētajā plānā. MVU iesaistīšanās standartizācijas procedūrās ir būtiska gan ES, gan valstu līmenī, un to ieguldījumam turpmākajos standartizācijas procesos jābūt efektīvam un konkrētam.

7.4 Dažos gadījumos uzņēmējiem var būt grūtāk ievērot visas saistības, kas izriet no tiesību aktiem par veselību un drošību. Riska novērtējums no brīža, kad tiek uzsākta iekārtas ekspluatācija, rada savstarpēju mijiedarbību starp tās ražotāju un uzņēmumu, kas to izmanto. Var rasties problēmas, ja standartos nav paredzēts sniegt atbilstīgu informāciju par iespējamajiem riskiem, kas uzņēmumam jāņem vērā. Ja uzņēmēji nav pareizi informēti par iespējamajiem riskiem saistībā ar iekārtu, ko viņi pērk, viņiem būs grūtības ievērot riska novērtēšanas saistības, kas izriet no Pamatdirektīvas 89/391/EEK un no tās 19 īpašajām atvasinātajām direktīvām par darba ņēmēju aktīvu un pasīvu aizsardzību.

7.5 Standartu ieviešana var būt problemātiska maziem un vidējiem uzņēmumiem sakarā ar to pieņemšanas augstajām izmaksām; ja standartizācija ir iemesls sertifikācijas procedūrai, administratīvās izmaksas parasti ir daudz augstākas nekā tās, kas izriet tieši no tiesību aktiem.

7.6 Riska analīze, ko veic Eiropas Standartizācijas komitejas (CEN) speciālisti, ir ārkārtīgi svarīga uzņēmējiem, kuriem tā jāpāpildina ar īpašu tās faktiskās darba vides analīzi, kurā iekārta tiks izmantota. Šo saskaņoto standartu izmaksas ir augstas, īpaši MVU. Komiteja iesaka izskatīt priekšlikumu, saskaņā ar kuru "saskaņoti" standarti, kas izriet no EK Eiropas Standartizācijas komitejai sniegtā pilnvarojuma, būtu pieejami iekārtu izmantotājiem bez maksas vai par simbolisku samaksu, lai dotu viņiem iespēju pildīt savas juridiskās saistības. Turklāt bezmaksas izplatīšana internetā jau sekmīgi veikta telekomunikāciju nozarē, dažus ETSI (Eiropas Telekomunikāciju standartu institūta) standartus ieviejojot tieši timeklī.

8. Veicināt regulējuma stabilitāti

8.1 Komiteja uzsver, ka ne vienmēr un ne jebkurā gadījumā vajag grozīt direktīvas, kuru īstenošana ir bijusi un joprojām ir sekmīga. Protams, darbs un secinājumi, kas tika izdarīti, uzlabojot vispārēju Pamatdirektīvu 98/37/EK par tiesību aktu tuvināšanu "mašīnu" nozarē, bija ārkārtīgi sarežģīti, tomēr beigās tika panākts optimāls dažādu interešu līdzsvars. Dažos citos gadījumos, iespējams, būtu labāk izvairīties no tā sauktajiem "uzlabojumiem", piemēram, tādiem kā Zemsprieguma direktīvas 73/23/EK grozījumi, vai, kā 2004. gada 5. novembra vēstulē atzīmēja mašīnbūves nozares ražotāju apvienība, Komisijas nepiemērotais priekšlikums apvienot Direktīvu 87/404/EK un Direktīvu 97/23/EK par spiediena iekārtām.

8.2 Tirdzniecības situācija liecina, ka ir vajadzīga skaidra un stabila normatīvā sistēma, lai netraucēti varētu plānot investīcijas un pielāgoties viennozīmīgiem noteikumiem, kas netiek pārāk bieži grozīti. Pretējā gadījumā pastāv reāls risks, ka "vienkāršošana" varētu radīt lielākas administratīvās izmaksas un izraisīt izmaksu palielināšanos sakarā ar sarežģītāku atbilstības novērtējuma procedūru.

8.3 Attiecībā uz iespēju piemērot Līguma 95. pantu Komiteja izprot ražotāju vajadzības, tomēr uzsver, ka direktīvu pamatā esošajam juridisko pamatprincipu kopumam ir jāatbilst Līgumu pamatprincipiem, īpaši attiecībā uz dažādu standartu juridisko pamatu. Acīmredzams, ka tiesību akta mērķis un saturs ir primāri un veido objektīvus kritērijus dažādu standartu piemērošanai. Par to dažādos spriedumos nesēn ir izteikusies arī Eiropas Kopienu Tiesa, tomēr izslēdzot iespēju piemērot jauktu juridisko pamatu, kurā atsauces uz noteikumiem ir pretrunīgas vai tik daudzslāņainas, ka ierobežo Eiropas Parlamenta tiesības. Ne vienmēr un visur var īstenot uzņēmumu centienus ražojumu projektu gadījumā (ja galvenais mērķis ir cits) atsaukties uz Līguma 95. panta 3. punktu, ar ko, kā zināms, ierobežo dalībvalstu pilnvaras, pastiprinot Kopienas noteikumus, kā noteikts, piemēram, 137. vai 175. pantā⁽⁵⁾. Uzņēmumi norāda uz papildu izmaksām (kuras sedz galapatērētājs), kas rodas, veicot nepieciešamās izmaiņas mašīnu un iekārtu projektos un ražošanā, pamatojoties uz katras atsevišķas dalībvalsts prasībām. Būtu jāparedz savstarpēji papildinoši juridiskie modeļi, kas nepārklājas, bet līdz minimumam ierobežo dalībvalstu iespējas izdot atsevišķus un atšķirīgus noteikumus, kuriem jābalstās uz pamatotības un proporcionalitātes principiem.

8.4 Nesēn pieņemtā REACH direktīva ir nozīmīgs pagrieziens patērētāju un darba ņēmēju aizsardzībā. Komiteja ir atzinīgi novērtējusi pieņemtos tehniskos risinājumus un ar vienkāršošanas iespēju saistīto elastīgumu, tomēr ar zināmām bažām norāda, ka mazajiem un vidējiem uzņēmumiem varētu rasties

zināmas grūtības, īpaši gadījumos, ja importa kontrole nav tik stingra, kā to nosaka minētās pamatdirektīvas piemērošana. Šajā sakarā Komiteja aicina Komisiju rūpīgi kontrolēt dalībvalstu tirdzniecības procedūras, jo līdz šim tās aplūkojamajā nozarē ne vienmēr ir darbojušās efektīvi, kas saistīts arī ar nepieciešama apjoma līdzekļu piešķiršanu uzraudzības iestādēm. Šajā sakarā atkarībā no noteiktu ražošanas jomu prioritātes attiecīgajās dalībvalstīs varētu paredzēt uzraudzības iestāžu uzdevumu sadali, piemēram, atbilstoši ražošanas jomai (vārsti un savienotājelementi, preču pacelšanas un pārvietošanas iekārtas, sūkņi un kompresori, ražojošās rūpniecības iekārtas utt.).

8.5 Kaut arī mašīnbūves rūpniecība ir devusi fundamentālu ieguldījumu Eiropas ekonomikā kopumā, rodas iespaids, ka dalībvalstīs ļoti maz iegulda tām uzticēto uzdevumu veikšanā. Komisija varētu pieprasīt informāciju šajā jomā, lai to salīdzinātu ar praksē sasniegtajiem rezultātiem. Kontroles kvalitātes un kvantitātes noteikšana bieži tiek uzticēta individuālai spējai un grībai, tomēr daudz kas ir atkarīgs no pieejamajiem resursiem.

9. Atcelt tehniskos šķēršļus vienotā tirdzniecības attīstībai

9.1 Valstu tiesu akti joprojām satur virkni tehnisku šķēršļu, kas rada uzņēmumiem lielas problēmas. Viena no skartajām nozarēm, piemēram, ir pašpiedziņas iekārtas, kas nav autotransports, kad tām ir jāpārvietojas pa koplietošanas ceļiem. Atšķirīgs dažādu dalībvalstu regulējums, kad dažas dalībvalstis piemēro stingrākus standartus nekā citas, nosaka uzņēmumu nepieciešamību iegādāties dažādas mašīnas. Arī terminoloģijā trūkst konsekvences, piemēram, jēdzienu "uzņēmumi" un "sabiedrības" lietojumā. Pārskatīšanas pienākumi, kas paredzēti dažās dalībvalstīs, nozīmē papildu izmaksas, kas bieži dubulto katru valstij, kura paredz īpašas struktūrvienības veiktu attīstības, pārbaudes vai transporta inspekciju. Komiteja aicina īpaši attiecībā uz drošības pasākumiem nekavējoši saskaņot tiesību aktus. Attiecībā uz traktoriem, piemēram, papildus esošajiem noteikumiem par atskata spoģiem un ātruma ierobežojumiem, ir jānosaka priekšējo un aizmugurējo lukturu tehniskā specifikācija, bet īpaši — bremzēšanas ceļš. Šobrīd pa Eiropas ceļiem pārvietojas arī pirms 40 gadiem ražoti traktori. Pakāpeniska atļauto transportlīdzekļu parka atjaunināšana garantētu daudz augstāku aktīvo un pasīvo drošības līmeni.

9.2 Lai noregulētu pašpiedziņas iekārtu izmantošanu uz koplietošanas ceļiem, Komiteja jo īpaši iesaka:

— pieņemt priekšlikumu, lai saskaņotu esošos valstu tiesību aktus attiecībā uz pašpiedziņas iekārtu izmantošanu uz koplietošanas ceļiem;

⁽⁵⁾ C-94/03. Tiesas spriedums lietā "Eiropas Komisija pret Eiropas Savienības Padomi — juridiskā pamata izvēle".

- izmantot jaunās pieejas metodes;
- paredzēt minimālos standartus, kuru izpilde pieļauj atbilstību noteikumiem;
- iekļaut piemērotus atbilstības novērtējuma noteikumus, ieviešot dažām sistēmām (stūres, bremzes) stingrāku atbilstības novērtējumu.

10. Turpmākie tiesību akti: līdzdalība un ietekmes novērtējums

10.1 Komiteja aicina nodrošināt, lai ar efektīva dialoga starpniecību notiktu ciešāka regulējošo iestāžu un ieinteresēto pušu sadarbība attiecībā uz turpmāko reglamentēšanas politiku. Ņemot vērā ieinteresēto pušu mijiedarbības nepieciešamību, konsultācijas nevajadzētu veikt galvenokārt ar elektronisko saziņas līdzekļu starpniecību. Pēc Komitejas domām, dažās specifiskās jomās pastāvīgas un biežas konsultācijas novērstu problēmas, tādējādi nodrošinot tiesību aktu augstāku kvalitāti un standartu efektivitāti.

10.2 Komiteja uzskata, ka ir svarīgi izstrādāt dažādu iespēju ietekmes novērtējuma metodi, kas būtu kopīga visām ES iestādēm — Parlamentam, Padomei un Komisijai, un būtu izmantojama kvalitātes kontroles sistēmā.

10.3 Komisijai vienmēr vajadzētu izvērtēt, vai sasniedzamajiem mērķiem patiešām ir vajadzīgs tiesiskais regulējums, vai arī pietiek ar pašregulējumu un kopregulējumu. Komiteja uzskata, ka no dažādām iespējām jāizvēlas viena, kas vislielākajā mērā ļauj nodrošināt to pašu mērķu sasniegšanu par zemākām izmaksām un ar mazāku administratīvo slogu, kā arī vislielāko pārredzamību un ieinteresēto pušu līdzdalību.

Briselē, 2007. gada 26. septembrī

10.4 Galvenā nozīme ir nozaru sociālajam dialogam starp iesaistītajām pusēm. Kopīgās intereses var īstenot, pamatojoties uz iniciatīvām par īpašu apmācības pasākumu izstrādi, sevišķi attiecībā uz drošību darba vietā, kā arī tālākizglītības pasākumiem, kas ne tikai ļauj uzlabot prasmes, bet arī zināšanas dažādos vadības un organizatoriskajos jautājumos saistībā ar iekārtu labāku un drošāku izmantošanu. Uzņēmumu sociālā atbildība, kuru īsteno ar paplašināta dialoga palīdzību, ietverot pilsoniskās sabiedrības un vietējo pašvaldību pārstāvjus, var labvēlīgi ietekmēt drošas un produktīvas uzņēmumu kultūras attīstību, īpaši mazajos un vidējos uzņēmumos, kuros riska vadība ir ievērojami grūtāka.

10.5 Komiteja uzskata, ka ir lietderīgi uzsākt pārdomas, kas ļautu visām ieinteresētajām pusēm veikt Kopienas regulējuma rezultātu un robežas novērtējumu. Šāds novērtējums ļautu rīkoties saskaņoti, lai dažādas notiekošās iniciatīvas nenovestu pie daļējiem vai pretrunīgiem risinājumiem. Komisijas lēmums apspriest ar ieinteresētajiem dalībniekiem jauno direktīvu par mašīnbūvi ir vērts pareizā virzienā, jo ir lietderīgi paplašināt šāda veida iniciatīvas. Komiteja sevišķi uzsver saikni starp dažādām iniciatīvām, piemēram, tām, kas saistītas ar rīcības programmām nevajadzīgu administratīvo saistību samazināšanai un jauno pieeju (2007. gada 14. februārī, pamatojoties uz publisku apspriedi par iekšējā tirgus nākotni, Komisija pieņēma priekšlikumu regulai un Padomes un Eiropas Parlamenta lēmumam par jaunās pieejas pārskatīšanu). Komiteja ir pārliecināta, ka piemērots minēto iniciatīvu sakārtojums un laba to koordinācija spēj reāli uzlabot esošo regulējumu un tā piemērošanu 27 dalībvalstīs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS